

Privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit pentru a examina recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru a stabili dacă examinarea admisibilității în principiu a contestației în anulare, fără citarea părților, încalcă dreptul acestora la un proces echitabil, conform art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

- SECȚIILE UNITE -

DECIZIA Nr. 10

din 9 februarie 2009

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 691 din 14/10/2009

Dosar nr. 39/2008

Sub președinția domnului profesor univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit pentru a examina recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru a stabili dacă examinarea admisibilității în principiu a contestației în anulare, fără citarea părților, încalcă dreptul acestora la un proces echitabil, conform art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, fiind prezenți 79 de judecători din totalul de 117 aflați în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procurorul Scutea Gabriela, adjunct al procurorului general.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admiterea acestuia în sensul de a se stabili că examinarea admisibilității în principiu a contestației în anulare, vizând doar verificarea existenței cazurilor prevăzute de art. 386 din Codul de procedură penală, a termenului de introducere și a dovezilor expuse, se soluționează fără citarea părților.

SECȚIILE UNITE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În activitatea instanțelor judecătorești s-au exprimat puncte de vedere diferite, determinând adoptarea de soluții contrare, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 391 alin. 1 din Codul de procedură penală referitoare la examinarea admisibilității în principiu, a contestației în anulare, fără citarea părților.

Astfel, unele instanțe au considerat că faza procesuală în care este examinată admisibilitatea în principiu a contestației în anulare nu poate avea loc decât cu citarea părților.

S-a argumentat că obligativitatea citării părților și pentru această etapă premergătoare judecării contestației în anulare este impusă de reglementările cuprinse în art. 6 paragraful 1 și 3 lit. c din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ce au prioritate de aplicare față de legea națională, potrivit căroră, în orice fază procesuală fiecare persoană are dreptul la o judecată echitabilă, în mod public, cu asigurarea posibilității de a-și susține ea însăși apărările și de a fi asistată de un avocat ales sau desemnat din oficiu.

Alte instanțe, dimpotrivă, s-au pronunțat în sensul că în etapa examinării admisibilității în principiu, instituită doar pentru verificarea respectării termenului de introducere a cererii, a existenței cazurilor de contestație în anulare, precum și dacă s-au depus ori invocat dovezi în sprijinul contestației, nu este necesară citarea părților, un atare mod de a proceda, prevăzut expres în art. 391 alin. 1 din Codul de procedură penală, necontravenind principiilor reglementate în art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și aplicat corect dispozițiile legii.

Contestația în anulare, cale extraordinară de atac împotriva hotărârilor penale definitive, poate fi exercitată numai în condițiile reglementate în art. 386-392 din Codul de procedură penală.

În cadrul acestor reglementări, prin art. 391 din același cod a fost instituită procedura prealabilă a admiterii în principiu, stabilindu-se în alin. 1 că "instanța examinează admisibilitatea în principiu a cererii de contestație prevăzute în art. 386 lit. a)-c) și e), fără citarea părților", iar la alin. 2 că "instanța constatând că cererea de contestație este făcută în termenul prevăzut de lege, că motivul pe care se sprijină contestația este dintre cele prevăzute în art. 386 și că în sprijinul contestației se depun ori se invocă dovezi care sunt la dosar, admite în principiu contestația și dispune citarea părților interesate".

Or, prin natura și conținutul ei specific, o astfel de procedură prealabilă, de examinare a contestației în anulare sub aspectul admisibilității în principiu, nu vizează însăși soluționarea acestei căi extraordinare de atac, ci doar verificarea dacă sunt întrunite condițiile de exercitare a acesteia, și anume cu privire la încadrarea cererii în termenul legal, la întemeierea ei pe cazurile prevăzute în lege și la depunerea de dovezi ori invocarea de probe din dosar în sprijinul contestației.

Așadar, cât timp procedura admiterii în principiu, astfel cum este prevăzută în art. 391 din Codul de procedură penală, nu privește însăși judecarea contestației în anulare - o atare procedură fiind reglementată cu caracter exclusiv în art. 392 din același cod - se constată că nu sunt temeuri care să impună citarea părții în faza admisibilității în principiu a contestației în anulare.

În astfel de condiții de reglementare, față de limitele și efectele restrânse ale derulării procedurii în cadrul examinării admiterii în principiu a contestației în anulare, nu s-ar putea considera că desfășurarea acestei etape prealabile ar fi susceptibilă de atragerea aplicabilității automate, directe, a prevederilor art. 6 paragraful 1 și paragraful 3 lit. c) din Convenție.

Natura juridică însăși a contestației în anulare, instituită pentru îndreptarea viciilor de ordin procedural ce atrag nulitatea actului la care se referă, o face improprie extinderii aplicării mecanice, ad litteram, a tuturor reglementărilor înscrise în art. 6 din Convenție, de neînlăturat pentru faza judecării propriu-zise, dar inadecvate etapei prealabile specifice de verificare a susceptibilității căii de atac de a fi admisă în principiu, în vederea parcurgerii procesului firesc de judecată.

De aceea, câtă vreme cerințele de legalitate și temeinicie a operațiunii de examinare a admisibilității în principiu sunt suficient garantate în cadrul restrâns reglementat prin art. 391 alin. 1 din Codul de procedură penală, este evident că nu se impune neluarea în considerare a dispoziției privind necitarea părților doar pe motiv că aceasta ar contraveni reglementărilor art. 6

paragraful 1 și 3 lit. c din Convenție.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, precum și ale art. 4142 din Codul de procedură penală, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că dispozițiile art. 391 alin. 1 din Codul de procedură penală se interpretează în sensul că examinarea admisibilității în principiu a contestației în anulare, fără citarea părților, nu aduce încălcări dreptului acestora la un proces echitabil, consacrat prin art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

PENTRU ACESTE MOTIVE În numele legii D E C I D:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aplicarea dispozițiilor art. 391 alin. 1 din Codul de procedură penală stabilesc:

Examinarea admisibilității în principiu a contestației în anulare, fără citarea părților, nu încalcă dreptul acestora la un proces echitabil, consacrat prin art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Obligatorie, potrivit art. 4142 alin. 3 din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 9 februarie 2009.

p. PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
prof. univ. dr. NICOLAE POPA,
eliberat din funcție prin pensionare,
judecător LIDIA BĂRBULESCU
Prim-magistrat-asistent,

DECIZIA Nr. 10 din 9 februarie 2009

Scris de Administrator
Joi, 05 Aprilie 2012 17:51 -

Adriana Daniela White